

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Τμήμα Γ

Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11

Τ.Κ.: 114 73

Πληροφορίες: Α. Κουλίδης – Χ. Δούμα

Τηλέφωνο: 210 641 7951

e-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Θέμα: Ερώτηση Βουλευτών σχετικά με τα βυθοκορήματα της νότιας επέκτασης επιβατικού λιμένα Πειραιά για τη δημιουργία κέντρου κρουαζιέρας.

Σχετ.: Η με α.π. 1712/6.12.2021 ερώτηση (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/116963/7361/7.12.2021).

Σε απάντηση της παραπάνω σχετικής ερώτησης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Για το συνολικό έργο του Οργανισμού Λιμένος Πειραιά Α.Ε. (λειτουργία λιμένα Πειραιά και κατασκευή και λειτουργία έργων βελτίωσης και επέκτασής του) ισχύουν οι περιβαλλοντικοί όροι της απόφασης με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94701/5991/11.12.2020 (ΑΔΑ: ΕΓ2Κ4653Π8-ΠΒΘ).
2. Στην ως άνω απόφαση έχουν ενσωματωθεί οι όροι κατασκευής και λειτουργίας του έργου νότιας επέκτασης επιβατικού λιμένα Πειραιά για τη δημιουργία κέντρου κρουαζιέρας, η περιβαλλοντική αδειοδότηση του οποίου εκδόθηκε το 2013 και τροποποιήθηκε το 2018. Συγκεκριμένα:
  - 2.1. Το 2006, για το σύνολο των έργων και δραστηριοτήτων λιμένα Πειραιά εκδόθηκε η α.π. 104050/17.5.2006 ΚΥΑ Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου «Επενδυτικό, αναπτυξιακό πρόγραμμα ΟΛΠ Α.Ε.».
  - 2.2. Για το έργο της νότιας επέκτασης λιμένα Πειραιά για τη δημιουργία κέντρου κρουαζιέρας, το οποίο αποτελεί προσθήκη επιμέρους έργου στο σύνολο του λιμένα, ο ΟΛΠ Α.Ε. υπέβαλλε το 2011 πλήρη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, επί της οποίας διενεργήθηκε διαβούλευση με το κοινό και τις αρμόδιες γνωμοδοτούσες Αρχές, μετά την ολοκλήρωση της οποίας εκδόθηκε η ΥΑ α.π. 170400/11.9.2013 (ΑΔΑ: ΒΛ9Κ0-02Π).
  - 2.3. Στην συνέχεια ο ΟΛΠ Α.Ε. με το α.π. 11239/16.3.2018 έγγραφό του υπέβαλε στην Υπηρεσία μας φάκελο τροποποίησης ΑΕΠΟ (άρθρο 6 ν. 4014/2011), ο οποίος αφορούσε σε τροποποιήσεις στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και στη μεθοδολογία κατασκευής της ήδη περιβαλλοντικά αδειοδοτημένης κατά τα ανωτέρω νότιας επέκτασης λιμένα Πειραιά για την δημιουργία κέντρου κρουαζιέρας. Οι τροποποιήσεις του έργου προέκυψαν στο πλαίσιο βελτιστοποίησης του σχεδιασμού του, ενώ ο φάκελος περιέγραφε επίσης την ανάγκη διενέργειας βυθοκορήσεων και πρότεινε θαλάσσια περιοχή διάθεσης των υλικών αυτών.

- 2.4. Η συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή, είχε ήδη αδειοδοτηθεί για διάθεση σημαντικής ποσότητας (έως και 100.000 m³) βυθοκορημάτων από εργασίες σε άλλο σημείο του λιμένα Πειραιά και συγκεκριμένα από την κατασκευή του προβλήτα III (περιβαλλοντική αδειοδότηση με την α.π. 9654/29.2.2016 απόφαση, άδεια απόρριψης υπ' αρ. 2421.17/01/2016/2228/5.4.2016 Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιά).
- 2.5. Ως προς την ποιότητα των βυθοκορημάτων, ο φάκελος τροποποίησης ΑΕΠΟ συμπεριλάμβανε ειδική μελέτη, που περιείχε επαρκή τεκμηρίωση ώστε να βεβαιωθεί η διοίκηση πως η ποιότητα των υλικών βυθοκόρησης καθιστούσε ασφαλή και περιβαλλοντικά αβλαβή τη διάθεσή τους στην προταθείσα περιοχή.
- 2.6. Μετά τη δημοσιοποίηση του φακέλου και τη γνωμοδότηση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, εκδόθηκε η α.π. 11021/30.7.2018 (ΑΔΑ: 6ΟΥ54653Π8-0Ω4) απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης των τροποποιήσεων στο σχεδιασμό του έργου, της διενέργειας βυθοκορήσεων και της διάθεσης των υλικών βυθοκόρησης στη συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή που είχε και παλαιότερα χρησιμοποιηθεί για τον ίδιο σκοπό.
3. Όσον αφορά στην ποιότητα των βυθοκορημάτων, ο προαναφερθείς φάκελος τροποποίησης ΑΕΠΟ του 2018, συμπεριλάμβανε ειδική επί του θέματος μελέτη. Στη μελέτη αυτή, η οποία εκπονήθηκε από το Εργαστήριο Ανόργανης και Αναλυτικής Χημείας της Σχολής Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, αναλύθηκαν έξι δείγματα υλικού πυθμένα στην περιοχή επέκτασης του λιμένα, το Νοέμβριο 2017. Οι αναλύσεις αφορούσαν τη φυσική και χημική ανάλυση των δειγμάτων, τις εκπλυσιμότητες ρύπων, δηλαδή την απελευθέρωση ρύπων από το δείγμα στο νερό, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Απόφαση 2003/33/ΕΚ, όπως απαιτούνταν από την ισχύουσα ΑΕΠΟ του έργου (περιβαλλοντικοί όροι 32 και 35), καθώς και την αξιολόγηση των δειγμάτων ως προς τις επικίνδυνες ιδιότητες του παραρτήματος III του Ν. 4042/2012.
4. Η μελέτη αυτή κατέληξε στα εξής συμπεράσματα: *«Η θερμική συμπεριφορά, των δειγμάτων σε καθαρό οξυγόνο, που αποτελεί και την εντονότερη συνθήκη ελέγχου περαιτέρω καύσης και οξείδωσης, έδειξε τη μη έκλυση τοξικών ή επιβλαβών αερίων, παρά μόνον αυτή του διοξειδίου του άνθρακα από τη διάσπαση του ασβεστόλιθου και δολομίτη (αφού αναπτυχθούν θερμοκρασίες των 600 °C και άνω) ενώ συγχρόνως δεν παρατηρήθηκαν οξειδωτικές δράσεις. Η περαιτέρω κοκκομετρική ανάλυση των δειγμάτων έδωσε πολύ μικρά ποσοστά κλασμάτων που ορίζονται από την αέρια ρύπανση (PM₁₀, PM_{2,5}) ως εισπνεύσιμα και καταπόσιμα και σε συνδυασμό με τη χημική και ορυκτολογική σύσταση, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως επιβλαβή ή ακόμη και ευαισθητοποιητικά. Το συνολικό οργανικό φορτίο είναι χαμηλό (max 6%), οι δε μετρηθείσες οργανικές ενώσεις, όπως αναφέρεται και στη συζήτηση των αποτελεσμάτων (παρ. 3.4), πληρούν τους όρους της 2003/33/ΕΚ.*

Η περιεκτικότητα σε βαρέα και τοξικά μέταλλα είναι της τάξης των ppm (mg/kg) και η επικινδυνότητά τους μετριέται από τις δοκιμές εκπλυσιμότητας σε ό,τι αφορά τη διάθεσή τους. Οι εκπλυσιμότητες των εξετασθέντων δειγμάτων, όπως συμπεραίνεται από τους Πίνακες 13 και 14, είναι χαμηλότερες από τα όρια που θέτουν και τα δύο πρότυπα, για τον χαρακτηρισμό των υλικών ως αδρανών, κατά την απόθεσή τους, όπως προβλέπεται από την Απόφαση 2003/33/ΕΚ, και συνεπώς είναι δυνατή η θαλάσσια απόρριψη τους χωρίς να προκαλούν απολύτως κανένα πρόβλημα ρύπανσης.

Συνοπτικά από τη συνεκτίμηση των εξετασθέντων χαρακτηριστικών των υλικών συνάγεται η μη τοξικότητα και μη διαβρωτικότητα τους, καθώς επίσης και το γεγονός ότι τα υλικά αυτά δεν είναι επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία. Εξάγεται επομένως το συμπέρασμα ότι τα υλικά αυτά δεν μπορούν να υπαχθούν στις κατηγορίες H1, H2, H3, H4, H5, H6, H12, H13, H14 και H15 του Ν. 4042/12 Παρ.ΙΙΙ. Επίσης λόγω της φύσης των υλικών αυτών (κοινά υλικά βυθοκορημάτων), συνάγεται ότι αυτά δεν μπορούν να καταταγούν σε καμιά από τις υπόλοιπες κατηγορίες H7, H8, H9, H10 και H11. Περαιτέρω διερεύνησή τους θα απαιτούσε εξειδικευμένες δοκιμές σε βιολογικό ιστό, που δεν απαιτούνται στην παρούσα διερεύνηση.

Με βάση τα παραπάνω σχόλια, αλλά και τις παρατηρήσεις στις επιμέρους παραγράφους της μελέτης, εκτιμούμε ότι η θαλάσσια απόρριψη των εδαφικών υλικών (που θα απομακρυνθούν κατά την εκσκαφή του πυθμένα), σε στίγμα που θα προσδιορίσει το ΓΕΝ, δεν θα προκαλέσει μεταβολή της υπάρχουσας βενθικής πανίδας στον ευρύτερο χώρο της απόθεσής των».

5. Με βάση τα παραπάνω, προκύπτει ότι:
  - 5.1. Η διάθεση των βυθοκορημάτων σε θαλάσσια περιοχή του Σαρωνικού βασίστηκε σε μελέτη ακαδημαϊκού ιδρύματος υψηλού κύρους, δια της οποίας τεκμηριώθηκε ότι δεν θα προκληθεί «απολύτως κανένα πρόβλημα ρύπανσης».
  - 5.2. Η μελέτη χρησιμοποίησε μεθόδους δόκιμες και ισχύουσες κατά την περίοδο εκπόνησής της, ήτοι την Απόφαση 2003/33/ΕΚ και την αξιολόγηση ως προς τις επικίνδυνες ιδιότητες του παραρτήματος ΙΙΙ του Ν. 4042/2012.
  - 5.3. Στερούνται επομένως βάσης οι αιτιάσεις του δημοσιεύματος που επικαλείται η ερώτηση περί οικολογικής καταστροφής και απόρριψης «βυθοκορημάτων με υψηλή περιεκτικότητα σε τοξικά απόβλητα».
6. Σημειώνεται επίσης ότι μέχρι στιγμής, παρά τον σημαντικό αριθμό επιστολών, εγγράφων και αιτήσεων ακύρωσης που έχουν ληφθεί επί του θέματος, δεν έχουν περιέλθει στην Υπηρεσία μας επιστημονικές τεκμηριώσεις ή μετρήσεις που να ανατρέπουν τα συμπεράσματα της μελέτης του ΕΜΠ ή να αποδεικνύουν ότι προκλήθηκε ρύπανση του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τη διάθεση των βυθοκορημάτων.
7. Επί των ερωτημάτων που άπτονται αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας, σημειώνονται επιπροσθέτως τα εξής:
  - 7.1. Η απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης 11021/30.7.2018 (ΑΔΑ: 6ΟΥ54653Π8-0Ω4) για την τροποποίηση ως προς τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και τη μεθοδολογία κατασκευής της νότιας επέκτασης λιμένα Πειραιά για την δημιουργία κέντρου κρουαζιέρας, συνοδεύεται από μελέτη (φάκελο τροποποίησης ΑΕΠΟ) στον οποίο

αναφέρεται ότι «θα προκύψουν περίπου 280.000 m³ βυθοκορημάτων αμμοιλυώδους και αμμοχαλικώδους σύστασης, καθώς και περίπου 20.000 m³ υλικών από εκσκαφές στο μαργαϊκό υπόβαθρο».

- 7.2. Η Υπηρεσία μας δεν έχει στοιχεία ή ενημέρωση για τον βαθμό πραγματοποίησης των εκσκαφών πυθμένα και της ποσότητας βυθοκορημάτων που ήδη έχει διατεθεί στη θαλάσσια έκταση υποδοχής. Τα στοιχεία αυτά αφορούν σε αρμοδιότητα του φορέα του έργου.
- 7.3. Οι μέθοδοι και τα πρότυπα μέτρησης της περιεκτικότητας των βυθοκορημάτων σε μέταλλα και υδρογονάνθρακες ήταν (α) η φυσική και χημική ανάλυση των δειγμάτων, (β) οι μετρήσεις εκπλυσιμότητας, δηλαδή απελευθέρωσης ουσιών από το δείγμα στο νερό, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Απόφαση 2003/33/ΕΚ, όπως απαιτούνταν από την ισχύουσα ΑΕΠΟ του έργου, καθώς και η αξιολόγηση των δειγμάτων ως προς τις επικίνδυνες ιδιότητες του παραρτήματος ΙΙΙ του Ν. 4042/2012. Επισημαίνεται ότι η απόφαση 2003/33/ΕΚ είναι το μόνο θεσμοθετημένο κείμενο το οποίο περιέχει οριακές τιμές για τον χαρακτηρισμό αποβλήτων ως επικίνδυνα, μη επικίνδυνα (τα οποία ωστόσο ενέχουν πιθανότητα να ρυπάνουν) και αδρανή. Ο ορισμός των υλικών που θεωρούνται αδρανή αντλείται από την Οδηγία 1999/31/ΕΚ (άρθρο 2, παρ. ε') και προβλέπει ότι τα υλικά αυτά δεν διαλύονται, ούτε συμμετέχουν σε άλλες φυσικές ή χημικές αντιδράσεις, δεν βιοδιασπώνται ούτε επιδρούν δυσμενώς σε άλλα υλικά με τα οποία έρχονται σε επαφή κατά τρόπο ικανό να προκαλέσει ρύπανση του περιβάλλοντος ή να βλάψει την υγεία του ανθρώπου. Η συνολική αποπλυσιμότητα και περιεκτικότητα σε ρύπους των υλικών αυτών και η οικοτοξικότητα των στραγγισμάτων τους πρέπει να είναι αμελητέες, και ειδικότερα να μη θέτουν σε κίνδυνο την ποιότητα των επιφανειακών ή/και υπογείων υδάτων. Επομένως, όταν το σύνολο των έξι δειγμάτων από την περιοχή βυθοκόρησης της νότιας επέκτασης του λιμένα χαρακτηρίζονται μέσω των μεθόδων της απόφασης 2003/33/ΕΚ ως αδρανή, είναι πρόδηλο ότι δεν μπορεί να αποτελούν ουσιώδη απειλή για το θαλάσσιο περιβάλλον. Επιπλέον, όταν όλα τα δείγματα χαρακτηρίζονται ως μη υπαγόμενα σε καμία από τις 15 κατηγορίες επικίνδυνων ιδιοτήτων του παραρτήματος ΙΙΙ της ενότητας Β' του ν. 4042/2012, είναι προδήλως εσφαλμένος ο ισχυρισμός ότι τα βυθοκορήματα συνιστούν επικίνδυνα υλικά.
- 7.4. Η περιοχή διάθεσης των βυθοκορημάτων έχει ήδη περιληφθεί στις περιβαλλοντικές εγκρίσεις έργων του ΟΛΠ από το 2016 και οι σχετικές εργασίες μεταφοράς και απόθεσης των βυθοκορημάτων έχουν πραγματοποιηθεί με άδεια από το αρμόδιο λιμεναρχείο, χωρίς να έχει τεθεί εις γνώση της Υπηρεσίας μας οποιαδήποτε εμπλοκή με αλιευτικό πεδίο.
- 7.5. Προκειμένου να ελεγχθούν οι ποιοτικές παράμετροι και η κατάσταση του οικοσυστήματος της θαλάσσιας περιοχής επανατοποθέτησης των βυθοκορημάτων στα ανοιχτά της Σαλαμίνας, η νέα ΑΕΠΟ του ΟΛΠ (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94701/5991/11.12.2020, ΑΔΑ: ΕΓ2Κ4653Π8-ΠΒΘ) στον όρο 4.5.1.8 προβλέπει την υποχρέωση εφαρμογής ειδικού προγράμματος παρακολούθησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος με ευθύνη του φορέα του έργου, αφού ληφθούν υπόψη σχετικές κατευθύνσεις του ΕΛΚΕΘΕ. Στην περίπτωση

που διαπιστωθεί περιβαλλοντική επιβάρυνση, θα ληφθούν τα κατάλληλα κατά περίπτωση μέτρα βελτίωσης.

- 7.6. Η θέσπιση εθνικών ορίων και κριτηρίων αξιολόγησης της ποιότητας των βυθοκορημάτων δεν ανήκει στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας. Πάντως, έως τη θέσπιση αυτή σημειώνεται ότι στις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις λιμενικών έργων αρμοδιότητάς μας εισάγεται η απαίτηση τήρησης των Επικαιροποιημένων Κατευθυντήριων Γραμμών για την Διαχείριση Υλικών Βυθοκόρησης, της απόφασης IG.23/12 της 20^{ης} Συνόδου των Μερών της Σύμβασης της Βαρκελώνης, 20-Δεκ-2017 (Updated Guidelines on Management of Dredged Materials, COP20 20-Dec-2017 - Decision IG.23/12).

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΝΙΚΑ